

ÅTGÄRDSPROGRAM MED PRIORITERADE ÅTGÄRDER

FÖR LYSEKIL, MUNKEDAL, SOTENÄS OCH TANUMS AVFALLSPLAN 2024-2030

**LYSEKILS
KOMMUN**

Munkedals
Kommun

Sotenäs kommun

**TANUMS
KOMMUN**

SAMRÅDSVERSION

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
1.1	Syfte	3
1.2	Målgrupp	3
2	Mål, åtgärder, uppföljning och ansvarig	4
2.1	Mål, åtgärder, uppföljning och ansvarig: Övergripande åtgärder för samverkan, utbildning och kommunikation.	4
2.2	Mål, åtgärder, uppföljning och ansvarig: Cirkulära flöden- förebygga och återbruka	5
2.3	Mål, åtgärder, uppföljning och ansvarig: Nedskräpning	8
2.4	Mål, åtgärder, uppföljning och ansvarig: Hantering av avfall, tillgänglighet och service	10

1 Inledning

I den gemensamma avfallsplanen för Lysekils, Munkedals, Sotenäs och Tanums kommuner fastställs riktningen för avfallshantering med fokus på hållbarhet och cirkulära avfallsflöden. Planen fungerar som ett övergripande ramverk och identifierar centrala behov inom avfallsområdet. För att säkerställa målen har ett åtgärdsprogram med prioriterade aktiviteter utarbetats. Här konkretiserar nödvändiga åtgärder och ansvarsfördelning för att nå uppsatta mål. Genom detta strukturerade tillvägagångssätt skapas en effektiv strategi för att främja hållbar avfallshantering och cirkulära processer.

1.1 Syfte

Syftet med handlingsplanen är att ge en samlad bild av vilka åtgärder som behövs för att nå ett hållbart samhälle med cirkulära avfallsflöden. Handlingsplanen ska också ligga till grund för och tydliggöra uppföljningen av det som görs och ge förutsättningar för att utvärdera resultatet och effekten av det som görs

1.2 Målgrupp

Avfallsplanen berör alla som bor eller är verksamma i Lysekil, Munkedal, Sotenäs och Tanums kommuner – det vill säga både kommunala förvaltningar och bolag samt kommunens invånare, företag och organisationer. Avfallsplanen riktar sig dock främst till politiker och tjänstepersoner i den kommunala verksamheten genom ett stort ansvar att föregå med gott exempel, vara föregångare samt att samarbeta med olika aktörer. För att nå målen kommer det att krävas engagemang och att alla bidrar utifrån sina förutsättningar. I avfallsplanen hittas inspiration om vilka sätt det går att bidra på. Det är tillsammans som målen nås.

2 Mål, åtgärder, uppföljning och ansvarig

I avfallsplanen finns tre fokusområden och ett övergripande mål för samverkan med tillhörande mål, åtgärder och uppföljningsmått. Genomförandet av åtgärderna och indikatorerna följs upp och rapporteras till ansvarig nämnd.

För tidsatta mål där inget annat anges är referensåret 2022 eller från startår och avslutningsåret är 2030. Denna tidsram är central för att fastställa och utvärdera mål och framsteg inom olika områden. Avstämning/uppföljning av målen ska göras årligen eller enligt schema för att kunna bedöma om det finns behov av ytterligare åtgärder.

2.1 Mål, åtgärder, uppföljning och ansvarig: Övergripande åtgärder för samverkan, utbildning och kommunikation.

	Mål	Uppföljningsmått	Åtgärd	Ansvarig
Ö.1	Utveckla samverkan mellan Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag	Genomfört/ej genomfört	Vidareutveckla kommunala verksamheter och helägda kommunala bolags gemensamma arbetsgrupper	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag
Ö.2	Skapa en gemensam förståelse och målbild för arbetet med avfallsplan och avfallsplanens mål inom och mellan Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag.	Genomfört/ej genomfört	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag och Rambo vidareutvecklar arbetet med avfallsplanen	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag Rambo

2.2 Mål, åtgärder, uppföljning och ansvarig: Cirkulära flöden- förebygga och återbruka

	Mål (Allmänhet)	Uppföljningsmått	Åtgärd	Ansvarig
C. 1	Matsvinnet i hushållen ska halveras och restavfallet ska minska med 30 %	C.1 Rubrik Kg matsvinn/ invånare och kg restavfall /invånare, Kg matavfall i restavfall/invånare Beräkning grundad på plockanalysresultat av matavfall i restavfallet, statistik över insamlat mat- och restavfall samt nationell schablon över andel av matavfallet som utgörs av matsvinn, schablonen kan även	C.1.1: Genomföra aktiviteter och informationsinsatser för att minska matsvinn och öka återbruk som exempelvis med metoden Minimeringsmästarna	Rambo
C. 2	Öka mängden insamlad elektronik för återvinning	C.2 Kg el skrot och elektroniskt avfall/ invånare Statistik från Elkretsen och plockanalyser av restavfall.	C.2.1: Genomföra aktiviteter och informationsinsatser för att öka insamlingen av elektronikavfall som exempelvis mobiljakten.	Rambo
C. 3	Öka mängden material som samlas in för återbruk	C.3 a Mätning av återbruksmaterial som tas om hand för återanvändning kg/invånare år C 3 b. Mätning av byggmaterial som tas om hand för återanvändning kg/invånare år	C.3.1: Arrangera evenemang kring återbruk där allmänhet, företag och föreningar deltar.	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag

	Mål (Kommunala verksamheter)	Uppföljningsmått	Åtgärd	Ansvarig
C.4	Minska restavfallet från kommunala verksamheter.	C.4 Kg restavfall avfall/heltidsanställd Statistik från de kommunala avfallsorganisationerna Antal anställda och timmar per anställd räknas om till heltidstjänster.	C.4.1: Verksamheterna ska arbeta aktivt med att minska antalet kärl och tömningar i takt med att avfallet minskar	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag
			C.4.2: Uppdatera inköps- och upphandlingspolicy med ökat fokus på förflyttning uppåt i avfallstrappan.	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag
C.5	Minska matsvinnet i kommunala verksamheter i linje med "Klimat 2030, Västra Götaland ställer om"	C.5 Mäta matsvinnet regelbundet där det serveras offentliga måltider. Kg/serverad portion	C.5.1: Skapa forum för intern samverkan exempelvis genom kostråd och inköpsorganisation	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag
			C.5.2: Mäta matsvinnet regelbundet där det serveras offentliga måltider.	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag
			C.5.3: Anta rutiner för att förebygga matsvinn.	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag
C.6	Öka de cirkulära flödena i de kommunala verksamheterna	C.6.a. Mätning av livslängd. Möjliggör cirkulära flöden och ökad livslängd för elektronik genom exempelvis inte ställa krav på fabriksnya produkter i upphandling, att ha avtal om reparationer/uppdateringar och att samla in samt återbruka produkter C.6. b Det totala inköpet av nya möbler i kronor per/anställd	C.6.1: Inkludera miljö, cirkularitet och avfallsförebyggande delar i beställarutbildning	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag och Rambo
			C.6.2: Ställa krav i relevanta upphandlingar som bidrar till en förflyttning uppåt i avfallstrappan.	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag och Rambo
			C.6.3: Byta ut engångsartiklar till flergångs eller upphandla cirkulära system för det som idag är engångsartiklar.	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag och Rambo
			C.6.4: Möjliggör cirkulära flöden och ökad livslängd för elektronik genom exempelvis inte ställa krav på fabriksnya produkter i upphandling, att ha avtal om reparationer/uppdateringar och att samla in samt återbruka produkter.	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag och Rambo

Mål (Kommunala verksamheter)	Uppföljningsmått	Åtgärd	Ansvarig
		C.6.5: Möjliggör cirkulära arbetskläder genom att exempelvis köpa arbetskläder av god kvalitet som lätt kan lagas/justeras, minska antal modeller/färger, ta bort eller använda flexibla loggor, nyttja reparationstjänster, skapa möjligheter för återbruk intern eller externt.	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag och Rambo
		C.6.6: Inför ett system för cirkulära möbler på kommunens arbetsplatser så att de kan förvaras, repareras och återbrukas, alternativt att möbler köps begagnade.	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag och Rambo
		C.6.7: Engagera barn/elever i återbruksprojekt för att visa vad man kan göra med återbruk	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag och Rambo
		C.6.8: Öka tillgängligheten på återbrukat byggmaterial samt använda återbrukat material varje år.	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag och Rambo
		C.6.9: Prioritera och ställa krav på bevarande och återbruk av material samt minimering av spillmaterial i projektering och upphandling av byggnation, ombyggnation och anläggning.	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag och Rambo

2.3 Mål, åtgärder, uppföljning och ansvarig: Nedskräpning

	Mål (Allmänhet)	Uppföljningsmått	Åtgärd	Ansvarig
N.1	Nedskräpningen ska minska på land och i marin miljö	N.1 Mätmetod enligt håll Sverige rent. Årligen genomföra skräpmätningar	N.1.1: Årligen genomföra skräpmätningar	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag
			N.1.2: Göra en kartläggning av insamlat skräp för att lättare se vart vi ska rikta informationsinsatserna	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag
N.2	Engagemang och kunskap kring nedskräpning ska öka hos invånare, det lokala närings- och föreningslivet.	N.2 A Har insatser gjorts för att öka engagemang och kunskap kring nedskräpning ska öka hos invånare, det lokala närings- och föreningslivet. JA/NEJ N.2 B Antal kg fiskeredskap/invånare	N.2.1: Engagera invånare, företag och föreningar i skräpplockning och strandstädning vid minst ett tillfälle per år, exempelvis med hjälp av Håll Sverige/Bohuslän rent och Städa Sverige	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag
			N.2.2: Informera och kommunicera med allmänheten om skräpets farlighet, mikroplaster, miljöpåverkan och kostnader för nedskräpning	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag Rambo
			N.2.3: Informera och kommunicera med allmänheten om marin nedskräpning inklusive spökfiske och dess konsekvenser på det marina livet.	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag
N.3	Möjligheten till sortering av avfall på allmän plats ska öka	N.3 Genomfört/ej genomfört	N.3.2: Skapa förutsättningar för att minska nedskräpningen på allmänna platser och friluftsområden, exempelvis genom metod från Håll Sverige Rent. (Fler kärl på offentlig plats, rätt kärl på rätt plats, nudgeing, barnvänlig)	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag

	Mål (Kommunala verksamheter)	Uppföljningsmått	Åtgärd	Ansvarig
N.4	Möjligheten till sortering av avfall ska finnas i kommunala verksamheters utemiljöer	N.4 Genomfört/ej genomfört	N.4.1: Tillse att verksamheters utemiljöer har bra sorteringsmöjligheter	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag
			N.4.2: Tydliggör ansvarsfördelningen och budget för avfallshanteringen i den vardagliga hanteringen i t.ex. i städavtal och fastighetsskötsel	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag
			N.4.3: Återkommande informationsinsatser riktad till medarbetare/elever.	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag
N.5	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolags kustlinje och naturområden på landska vara fria från skräp och mikroplaster	N.5 Andel av kustlinjen och öarna som städats varje år	N.5.1: Tydliggör ansvarsfördelningen och budget för städning i naturområden och längs kusten	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag
			N.5.2. Kommunen ska säkerställa att naturområden och kustlinjen städas regelbundet	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag
			N.5.3 Samla in uttjänta fiskeredskap i de kommunala hamnarna	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag
			N.5.4. Minska tillförsel av mikroplaster till miljön från kommunala verksamheter. Genom att exempelvis minska användandet av plast inomhus- och utomhusmiljöer	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag

2.4 Mål, åtgärder, uppföljning och ansvarig: Hantering av avfall, tillgänglighet och service

	Mål (Allmänhet)	Uppföljningsmått	Åtgärd	Ansvarig
H.1	Minst 90 % användarna ska vara nöjda med avfallshanteringen	H.1 a) Andel nöjda användare. Mäts genom enkät H.1 b) Antal företagare per år som får besök för att minska sitt avfall (följs upp med andel/antal). H.1 c) Öppettid ÅVC, timmar per vecka	H.1.1: Ge företagare råd om enkla åtgärder för att minska sitt avfall (följs upp med andel/antal) lyfta fram lönsamhetsaspekten	Rambo
			H.1.2: Årligen besöka minst X antal företag som hanterar livsmedel för att optimera insamlingen av matavfall	Rambo
			H.1.3: Förenkla och förbättra ÅVC med exempelvis bra öppettider (kvällsöppet), bra placering, belöningsystem, portabel ÅVC	Rambo
H.2	Kommunalt avfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, ska öka till 60 %	H.2 Andel kommunalt avfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling mäts.	H.2.1: Tillse användarvänlig infrastruktur för källsortering.	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag
			H.2.2: Införa fastighetsnära insamling av förpackningar och matavfall för villor och flerfamiljshus.	Rambo
			H.2.3: Tillgängliggöra information på flera språk.	Rambo
			H.2.4: Reglera avfallstaxan så att det blir lönsamt att sortera ut avfallet i olika fraktioner.	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag
H.3	Mängden felsorterat farligt avfall ska minska.	H.3 Plockanalyser i restfraktionen, % felsorterat Genomföra informationskampanj för att öka kunskapen farligt avfall	H.3.1: Genomföra informationskampanj för att öka kunskapen farligt avfall	Rambo
			H.3.2: Genomföra informationskampanj för att öka kunskapen om hantering av invasiva växtarter	Rambo
H.4	Avfallsinsamlingen ska ske med fossilfri fordonsflotta	H.4 Andel förnybart drivmedel som används i fordonsflottan.	H.4.1: Utred övergång till fossilfri flotta och tydliggör kostnader och tidsplaner	Rambo
H.5	Alla som hanterar avfall ska ha en god arbetsmiljö och känna sig trygga. Med bibehållen kvalitet på tjänsten	Antal sjukdagar/år för avfallsbolagets personal	H.5.1: Arbeta för att arbetsmiljön och utrymmen är trygga och tillgängliga för både användare och utförare. Avfallet ska hämtas på ett trafiksäkert sätt för att minska risken för att en olycka ska ske.	Rambo

	Mål (Kommunala verksamheter)	Uppföljningsmätt	Åtgärd	Ansvarig
H.6	Öka källsorteringen i alla kommunala verksamhetslokaler	H.6 Källsorterat material/anställd Vilket avfall och hur det mäts ska avgöras efter en inledande undersökning	H.6.1: Tillse att användarvänlig infrastruktur för källsortering finns i alla kommunala verksamhetslokaler senast 2026. H.6.2: Tydliggöra städavtal och fastighetskötsel för att klargöra vem som ansvarar för tömning och vardaglig hantering. H.6.3: Informera medarbetare om källsortering och hantering av avfall, exempelvis genomföra studiebesök för att följa avfallets väg.	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag
H.7	Alla som hanterar avfall ska ha en god arbetsmiljö och känna sig trygga.	H.7 Genomfört/ej genomfört	H.7.1. Arbeta för att utrymmen där avfall hanteras är trygga och tillgängliga för både användare och utförare.	Kommunala verksamheter och helägda kommunala bolag